

عنوان:

مقایسه کارایی فرایندهای فتوکاتالیستی UV/ZrO_2 و $UV/ZrO_2/H_2O_2$ در حذف سیانید (CN^-)
از محلولهای آبی و تعیین شرایط بهینه حذف

توسط:

مجید هاشمی چلیچه

اساتید راهنما:

دکتر محمد ملکوتیان

مهندس شیدوش دولتشاهی

سال تحصیلی: ۱۳۹۲-۱۳۹۱

چکیده

مقدمه و هدف: سیانید جزء آلاینده های خطرناک محیط زیست می باشد. این ماده از صنایعی مانند آبکاری، معدنکاری و رنگسازی وارد محیط زیست میشود. هدف از مطالعه، بررسی کارایی حذف سیانید توسط فرایند فتوکاتالیستی زیرکونیا با و بدون حضور پراکسید هیدروژن بود.

مواد و روش ها: مطالعه کاربردی-بنیادی است که در زمستان ۱۳۹۰ لغایت تابستان ۱۳۹۱ در مرکز تحقیقات بهداشت محیط انجام شد. پس از ساخت فتوراکتور، کارایی فرایند فتوکاتالیستی با نانوذره ZrO_2 و H_2O_2 در حذف سیانید، با تغییر متغیرهایی چون: مقدار نانوذره (۰/۲۵-۴g/L)، pH (۴-۱۱)، مقدار H_2O_2 (۰/۱-۱ ml)، غلظت سیانید (۲/۵-۷۵ mg/L) و زمان تابش UV (۵-۹۰ min) مورد بررسی قرار گرفت. آزمایش روی نمونه واقعی فاضلاب نیز دنبال شد. تعداد ۲۰۰ نمونه سنتتیک و ۲۰ نمونه واقعی آزمایش شد. داده ها توسط نرم افزار SPSS ورژن ۱۶ آنالیز شد.

یافته ها: حداکثر حذف سیانید (۲/۵mg/L) توسط فرایند UV/ZrO₂/H₂O₂ تحت شرایط بهینه (۰/۷۵g/L نانوذره، ۰/۵ml پراکسید هیدروژن، و pH=8) حدود 96٪ بود. راندمان حذف سیانید (20mg/L) توسط فرایند UV/ZrO₂/H₂O₂ در دامنه 5-90 min بترتیب، ۳۵٪، ۳۸/۷۵٪، ۵۵٪، ۵۶٪، ۵۹٪، ۶۱/۲۵٪، ۶۵٪، ۷۱/۵٪، ۸۱٪ و ۸۸/۵٪ بود. کارایی حذف سیانید توسط فرایند UV/ZrO₂/H₂O₂ در دامنه غلظت ۲/۵ تا 75 mg/L از ۹۵/۶٪ به ۵۰/۴٪ کاهش یافت. حداکثر حذف سیانید (۲/۵mg/L) توسط فرایند UV/ZrO₂ تحت شرایط بهینه (۰/۷۵g/L نانوذره، و pH=4) حدود ۸۵/۶٪ بود. راندمان فرایند UV/ZrO₂ در حذف سیانید در دامنه غلظت ۲/۵-75mg/L از ۸۵/۶٪ به ۳۶/۴٪ کاهش یافت. حداکثر راندمان حذف سیانید از فاضلاب واقعی توسط فرایندهای UV/ZrO₂ و UV/ZrO₂/H₂O₂ بترتیب ۵۴/۰۸٪ و ۷۲/۸٪ بود.

بحث و نتیجه گیری: افزایش مقدار نانوذره، زمان تابش و کاهش pH کارایی فرایند UV/ZrO₂ را افزایش داد. افزایش غلظت سیانید، کارایی هر دو فرایند را کاهش داد. افزایش H₂O₂ تا مقدار بهینه (۰/۵ml/100mlCN) کارایی فرایند UV/ZrO₂/H₂O₂ را افزایش ولی مقادیر بالاتر H₂O₂ راندمان فرایند را کاهش داد. استفاده از فرایند فتوکاتالیستی نانوذره زیر کونیا توام با پراکسید هیدروژن میتواند به عنوان یک روش مناسب جهت حذف سیانید در صنایع بکار رود.

کلمات کلیدی: نانوذره زیر کونیا، فرایند فتوکاتالیستی، حذف سیانید، پراکسید هیدروژن، صنایع آبکاری